

● Jaarverslag ANWB Vereniging 2009

Inhoud

Voorwoord	3
De vereniging in de praktijk	4
Mobiel zonder moeite	8
Verkeersveiligheid voor iedereen	13
Geld speelt een rol	18
Altijd weten waar je aan toe bent	20
Kiezen moet kunnen	23
Duurzaam op weg	25
Genieten dichtbij	27
Toekomstvisies	31
ANWB fonds	33
De actieve leden van de ANWB	34

Voorwoord

Leden zijn het fundament van de ANWB. De wensen en behoeften van onze leden zijn een belangrijke leidraad bij onze belangenbehartiging. Maar daarnaast kunnen we ook niet zonder de betrokkenheid en inzet van de leden zelf. In 2009 is met veel toewijding gewerkt aan de verdere versterking van de verbondenheid tussen de ANWB en haar leden. Niet voor niets waren de strategische thema's dit jaar: dichtbij, co-creatie en maatschappelijk verantwoord ondernemen.

De samenleving verandert. Soms geleidelijk, zoals bij de ontwikkeling in de vrijetijdsbesteding. Soms met sprongen waar het gaat om informatietechnologie of communicatie. De activiteit rond het thema *anders betalen voor mobiliteit* is niet onverwacht, maar leidt soms tot heftige reacties. De impact voor individuele leden kan groot zijn.

Om in die dynamiek als belangenbehartiger relevant te blijven voor onze leden, moet de ANWB dicht bij hen staan. We willen weten wat hen drijft en bezighoudt. Daarna komen we op voor hun belangen en helpen hen te kiezen. Dat doen we op heel veel verschillende manieren.

In het pilotproject *Dichtbij* in de regio Groningen-Assen heeft de ANWB in 2009 een nieuwe werkwijze getest om in dialoog te komen met de leden. En speciaal over het thema fietsen is in 2009 een *debattour* gehouden.

Echte verbindingen tussen leden en Vereniging komen tot stand als je samen aan het werk gaat. Samen je doelen realiseren en trots zijn op het resultaat. Zoals bij het verbeteren van onveilige plekken voor kinderen in het verkeer, inventarisaties van zwemwaterlocaties, onderzoek naar de logica van weginrichting en de lobby om recreatiewaarden zeker te stellen in natuurgebieden. De betrokkenheid en kritische blik van onze leden zijn voor ons buitengewoon waardevol en vormen een belangrijke steun bij het vervullen van onze taken als maatschappelijke organisatie. Zo is bijvoorbeeld een testpanel Elektrische Auto gevormd. Op de AutoRAI 2009 deden de 30 leden van dit panel in een simulator hun eerste rijervaring op met een elektrische auto. De ANWB gebruikt deze ervaringen om ervoor te zorgen dat bij alle ontwikkelingen rond elektrische mobiliteit rekening wordt gehouden met de belangen en beleving van onze leden, de uiteindelijke gebruikers. In dit jaaroverzicht leest u nog veel meer voorbeelden.

Zowel binnen de belangenbehartiging als in haar eigen activiteiten besteedt de ANWB veel aandacht aan de invulling van haar maatschappelijke verantwoordelijkheid. Duurzaamheid is niet alleen een steeds belangrijker criterium bij het ontwikkelen van visies en standpunten. Ook bij het vaststellen van het ANWB-assortiment aan producten en diensten is duurzaamheid een belangrijke factor. In 2009 is de ANWB ook gestart met maatschappelijke stages. Daarin worden jongeren ondersteund bij werkzaamheden in de vrije natuur.

De wens om relevant te zijn voor onze individuele leden én voor de samenleving vormt ook in 2010 de drijfveer bij onze verenigingsactiviteiten.

Wij zijn klaar voor de uitdagingen die ons wachten!

Arjel Woudstra
directeur ANWB Vereniging

De vereniging in de praktijk

Sinds 1883 is de ANWB als belangenbehartiger actief voor haar leden. Binnen de belangenbehartiging werkt de ANWB steeds meer naar een optimale aansluiting op de wensen en behoeften van haar leden.

Dat doen we door goed te luisteren en ons met die onderwerpen bezig te houden die voor onze leden het belangrijkste zijn. Daarmee komen we letterlijk en figuurlijk dicht bij onze leden. Waar mogelijk betrekken we onze leden ook direct bij de activiteiten van de Vereniging. Op heel veel manieren participeren onze leden al direct in het werk van de ANWB.

Dichter bij de leden

Bereikbaarheid in Nederland staat onder grote druk. De bestaande infrastructuur kan de verkeersstromen niet meer goed aan. Tegelijkertijd blijft het aantal verkeersdeelnemers groeien en ondervinden steeds meer mensen hinder van de dagelijkse drukte op de weg. In 2009 heeft de ANWB de bereik-

baarheid weer prominent op de agenda gezet.

De eerste zes maanden vormde de regio Groningen/Assen het toneel voor DICHTBIJ. Zoals de naam eigenlijk al aangeeft, gaat het bij deze pilot vooral om de relevantie van de ANWB voor onze leden binnen deze regio te vergroten. Dat gebeurde door een bundeling van allerlei activiteiten op het gebied van belangenbehartiging, retail en media.

Er werden excursies georganiseerd en een debatavond. Er waren spreekuren met experts en in de winkel in Groningen was een tijdelijke tentoonstelling ingericht. Bij wijze van proef werden tevens drie speciale regio-edities van De Kampioen uitgegeven. Deze nieuwe manier van werken werd door de leden heel erg gewaardeerd. Het leverde de ANWB veel informatie op over de manier hoe we onze relevantie voor de leden verder kunnen verbeteren.

In de maanden april en mei heeft de ANWB op vier plaatsen in Nederland debatten georganiseerd over fietsen en veiligheid. Ettelijke honderden leden gingen met elkaar in discussie over

onderwerpen als: kinderen en verkeersveiligheid, verkeersgedrag van automobilisten en fietsers en de zin en onzin van handhaving.

De schroom om met elkaar in gesprek te gaan werd snel weggenomen door de vorm waarin de debatten waren georganiseerd. De debatten werden gevoerd aan de hand van stellingen. Die zijn eerder tijdens een uniek online debat met 150 leden uitgetest en aangescherpt.

De vijf debatten vormden voor de ANWB een geslaagde stap om co-creatief (samen met onze leden) het fietsbeleid van de Vereniging nieuwe prioriteiten mee te geven.

Co-creatie

We betrekken leden persoonlijk bij tal van activiteiten, variërend van de ontwikkeling van producten en diensten tot aan belangenbehartiging. We noemen dit co-creatie. Eén van de projecten die we samen met leden hebben uitgevoerd, is de inventarisatie van voorzieningen bij zwemwaterlocaties.

In de zomer van 2009 zijn door de actieve leden van de ANWB

een kleine 260 natuurzwemlocaties bezocht die moeten voldoen aan de Europese Zwemwaterrichtlijn. De vrijwilligers hebben voor elk zwembad een checklist ingevuld. Hierop werd aangetekend welke voorzieningen werden aangetroffen. Samen met de uitkomsten van een vergelijkbaar onderzoek dat in 2008 op 170 plaatsen werd uitgevoerd, ontstaat er een actueel en accuraat beeld van de hoeveelheid en kwaliteit van de voorzieningen.

In 2009 is het beeld dat in 2008 was ontstaan in belangrijke mate bevestigd. Over het algemeen zijn de resultaten goed. Maar de veiligheid kan op veel plaatsen worden verbeterd. Zo ontbraken vaak reddingsmiddelen. Daarnaast is er vrijwel nooit een specifieke hulppost aanwezig. Ook een drijflijn, om ondiep van diep water te onderscheiden, is lang niet overal aangetroffen.

In het kader van de Europese Zwemwaterrichtlijn moeten alle natuurzwemlocaties over enkele jaren verplicht aan de richtlijnen op het gebied van publieksinformatie voldoen. De ANWB neemt deel aan een werkgroep die hiervoor landelijk uniforme regels opstelt.

In de volgende hoofdstukken leest u nog veel meer over de directe samenwerking met leden bij de uitvoering van verenigingsactiviteiten.

Maatschappelijk verantwoord

Sinds jaar en dag doet de ANWB haar best fatsoenlijk met mens en natuur om te gaan en haar leden te helpen dit ook te doen.

De ANWB wil haar eigen assortiment van producten en diensten steeds duurzamer maken. Om dit te bereiken, besteedt zij

steeds meer aandacht aan het duurzame karakter van producten en diensten die zij zelf inkoop. Daartoe zijn in 2009 nieuwe inkoopvoorwaarden opgesteld die ervoor moeten zorgen dat (potentiële) toeleveranciers beter omgaan met mens en milieu. In het bijzonder mensenrechten, arbeidsomstandigheden (inclusief kinderarbeid), corruptie, energieverbruik en impact op natuur en landschap.

Een tweede specifiek punt van aandacht is het bevorderen van duurzame mobiliteit binnen de eigen gelederen. Zo maakt de Alarmcentrale (met vestigingen in Den Haag en Assen) sinds kort gebruik van videoconferencing. Dit scheelt veel reistijd en emissies. Bij de Alarmcentrale en het ContactCenter worden daarnaast de mogelijkheden tot thuis- en telewerken verder verkend. Een aantal ANWB-winkels heeft in 2009 energiezuinige gevelverlichting gekregen. En op het hoofdkantoor zijn 15 diesel-poolauto's vervangen door 10 energiezuinige hybride-exemplaren en 5 elektrische fietsen. De leaseregeling is aangepast en kent nu een stevige prikkel om te kiezen voor een energiezuinig model. Ten slotte heeft de ANWB in 2009 de vliegvluchten voor haar medewerkers klimaatneutraal gemaakt.

Ook op het gebied van luchtvervuiling wil de ANWB graag het goede voorbeeld geven. Zo heeft de Wegenwacht in 2009 vier

'lepelvoertuigen' in gebruik genomen die voldoen aan de allerstrengste Europese normen.

In 2009 is de ANWB gestart met maatschappelijke stages. Daartoe is door de afdeling Leden Actief 'Naturewise' ontwikkeld.

Jongeren komen vandaag de dag te weinig in contact met de natuur. Daardoor herkennen zij de schoonheid van ons landschap niet meer. Om hier verandering in te brengen – en ze tegelijk kennis te laten maken met de ANWB – zijn leerlingen van de VMBO-school 'Pante Rhei' uit Amstelveen drie dagen actief geweest op Hosterwold, een terrein van Staatsbosbeheer bij Zeewolde. De 41 jongeren, allen tussen de 13 en 15 jaar oud, werden daar begeleid door vier ANWB-mentoren en drie eigen leerkrachten.

Eind mei 2009 heeft de ANWB haar Maatschappelijk Jaarverslag 2008 gepubliceerd om leden, klanten, medewerkers en andere belangstellenden te laten zien hoe wij omgaan met mens en milieu. Met dit verslag heeft de ANWB de 42e plaats in de Transparantiebenchmark bereikt. Een winst van 28 plaatsen ten opzichte van het jaar daarvoor.

Mobiel zonder moeite

Volle wegen houden ons land in de greep. Slecht weer of een incident zet alles vast. Onze leden ervaren hinder van de lange, maar vooral onzekere reistijden naar hun bestemming. Zijn er alternatieven, kunnen we de steden bereikbaar houden, het wegennet slimmer benutten? De ANWB maakt zich hard voor een beter bereikbaar en leefbaar Nederland.

Robuust wegennet

- Algemeen
De minister heeft de ANWB-visie op het robuuste wegennet omarmd in de zogenaamde 'Mobiliteitsaanpak'. Tijdens de behandeling in de Tweede Kamer is de ANWB-visie aan de orde geweest en op hoofdlijnen ondersteund.
- Utrecht
Overeenkomstig de eerdere uitwerking voor het gebied Rotterdam – Den Haag hebben wij samen met TNO een uitwerking gemaakt voor het gebied Utrecht – Amersfoort – Almere – Amsterdam. Deze uitwerking is informeel ingebracht in de besluitvorming rond de Ringwegenstructuur en aangeboden aan het bevoegde gezag, dat in VERDER¹ -verband samenwerkt.
- Verkeersveiligheid
Samen met de SWOV hebben wij de consequenties voor de verkeersveiligheid van het robuuste wegennet door adviesbureau Goudappel laten onderzoeken. Niet alleen voor het autoverkeer, ook voor de fietsers.
- Ketenbenadering
In 2009 is een begin gemaakt met het opstellen van een visie op het Openbaar Vervoer als integraal onderdeel van een robuust verkeer- en vervoersysteem. Deze uitwerking resulteert in het bijzonder in een visie op ketenbenadering. Ook dit concept zal worden onderbouwd door een concretisering voor het gebied Rotterdam – Den Haag. Naar verwachting wordt deze visie maart/april 2010 opgeleverd.

Utrechtse ring

Rijkswaterstaat heeft voor de aanpak van de bereikbaarheidsproblemen rond Utrecht een startnotitie geschreven. In reactie daarop pleit de ANWB voor maatregelen die de behoefte aan groeiende mobiliteit faciliteren. Leden hechten grote waarde aan de betrouwbaarheid van de reistijd. De principes van het Robuust Wegennet – een visie die de ANWB in 2008 in samenwerking met TNO heeft ontwikkeld – zijn nog onvoldoende in de plannen terug te vinden. Ook is er naar onze mening te weinig aandacht voor de bereikbaarheid van recreatiegebieden, met name als de wegen rond Utrecht verzaagd worden om voor doorstroming te zorgen. In dat kader vragen we meer aandacht voor de Noordelijke Randweg. Ook pleiten we voor oplos-

singen waarbij de recreatiegebieden ten noorden en ten oosten van Utrecht worden ontzien. We zijn in de gelegenheid gesteld onze visie nogmaals in een openbare discussie met Kamerleden naar voren te brengen.

Spoedwet wegverbreding

De ANWB heeft de spoedwet wegverbreding nadrukkelijk ondersteund en er in een brief bij de minister op aangedrongen te starten met de aanpak van de A4 bij Leidschendam. Deze oproep heeft gewerkt, in september is de spade daadwerkelijk de grond in gegaan. Wij zijn actief betrokken bij de verdere invulling van de ideeën van de Commissie Elverding. Deze commissie is ingesteld om de besluitvorming over infrastructuur te bespoedigen.

Versnelling besluitvorming

Een van de belangrijke aspecten bij de versnelling van de besluitvorming over infrastructuur is een vroegtijdige en goede participatie van maatschappelijke organisaties in de fase die vooraf gaat aan de zogenaamde Voorkeursbeslissing. Mede door toedoen van de ANWB wordt dit nu steeds meer en ook steeds nadrukkelijker door betrokken partijen opgepakt. In de wijziging van de Tracéwet, een proces waarbij de ANWB nadrukkelijk is geconsulteerd, wordt dit aspect wettelijk geregeld. Een ander onderdeel is de Voorkeursbeslissing; een politiek besluit over 1 alternatief inclusief de inpassing op hoofdlijnen. Dit alternatief zal uiteindelijk onderwerp zijn van het Tracébesluit.

Ook hebben we met de Tweede Kamer gesproken over de Crisis- en Herstelwet. Deze wet is erop gericht om in het belang van het economisch herstel een versnelling aan te brengen in ruimtelijke projecten. De ANWB kon op hoofdlijnen instemmen met de voorstellen maar had graag een aantal adviezen van de Commissie Elverding in de wet opgenomen gezien.

Niet tevreden zijn we over het opnemen van rekenmodellen in de Natuurbeschermingswet (als onderdeel van de Crisis- en Herstelwet). Met deze rekenmodellen wordt beoogd de gevolgen van onder meer recreatie in kaart te brengen. Hierdoor kan het blijven bestaan dat er eerst uitgebreid onderzoek naar de

effecten van recreatie moet worden uitgevoerd, voordat bijvoorbeeld een fietspad kan worden verbreed. Met het in stand houden van deze mogelijkheid wordt naar de mening van de ANWB een schijnzekerheid ingebouwd die weinig tot niets met de realiteit te maken heeft. Samen met partners als RECRON en HISWA blijft de ANWB ijveren voor een flexibeler Natuurbeschermingswet.

Wegbelevingsonderzoek

De wegbeheerder richt zijn wegen zodanig in dat de weggebruiker er veilig gebruik van kan maken. De instrumenten die hij daarbij gebruikt zijn gebaseerd op verkeerskundige kennis en wettelijke voorschriften. De ANWB vindt het belangrijk dat de weggebruiker begrijpt wat er van hem wordt verwacht. Bij wegbelevingsonderzoeken wordt aan ledenkoppels gevraagd een bepaalde route te rijden en daarbij nauwgezet op te schrijven waar er welke onduidelikheden waren. Zowel leden als wegbeheerders stellen deze activiteit van de ANWB bijzonder op prijs. Ook niet-leden herkennen zich in de resultaten. Het uiteindelijke doel van de ANWB (wegen op zo'n manier inrichten dat de weggebruiker als vanzelf het goede gedrag vertoont) komt daarmee een stuk dichterbij. In 2009 zijn wegbelevingsonderzoeken uitgevoerd in de provincies Zuid-Holland, Noord-Brabant, Zuid-Limburg en Zeeland.

¹ In VERDER werken lokale en regionale overheden samen aan oplossingen voor de mobiliteitsproblematiek in Midden-Nederland.

Weggebruikers en deskundigen bespreken het ANWB-onderzoek

Op 14 oktober 2009 organiseerde de ANWB een eerste werkconferentie over wegbelevingsonderzoeken. Het doel was om weggebruikers en deskundigen met elkaar in gesprek te brengen en de bevindingen van alle recente wegbelevingsonderzoeken nog eens op een rij te zetten. Wat leren we ervan en wat kunnen we ermee. Het publiek, dat 50-50 bestond uit weggebruikers en deskundigen, ging enthousiast met elkaar in discussie naar aanleiding van een aantal stellingen waarover gestemd kon worden. Opmerkelijk was dat de deskundigen vaak net zo verbaasd/ontevreden waren over bepaalde kwesties als de weggebruikers. Wilt u meer weten? Ga dan naar www.verkeerskunde.nl/werkconferenties

voor de aanleg van een zuidelijke rondweg. Deze twijfel was vooral gericht op de onvoldoende onderbouw van de plannen. Ook was de meerwaarde van de verkeersdoorstroming onvoldoende aannemelijk gemaakt.

Inspraak A2 Maastricht

De A2 bij Maastricht gaat op zijn kop. In 2010 gaat de schop in de grond. Begin 2009 heeft de ANWB meegedaan aan de inspraakronde en haar visie gegeven op de drie ontwerpplannen voor de A2 en omgeving. Intussen heeft besluitvorming plaatsgevonden.

De ANWB blijft betrokken bij de activiteiten, onder andere door advisering over de manier waarop er voor kan worden gezorgd dat het passerende verkeer zo min mogelijk last heeft van de werkzaamheden.

Filevrije Dag 2009 (Slim werken – slim reizen)

In navolging op de Nationale Filevrije Dag 2008 organiseerde de ANWB donderdag 8 oktober opnieuw een Filevrije Dag. Deze keer in en om Utrecht. De nadruk lag dit jaar op oplossingen: telewerken, anders reizen, fietsen of auto & OV combineren.

Aan de Filevrije Dag 2009 werd actief door 112 bedrijven (met circa 80.000 medewerkers) meegedaan.

Een groot evenement op P+R terrein Westraven heeft veel positieve aandacht in de pers opgeleverd.

Uit TNO-onderzoek is gebleken dat de lengte van de files rond Utrecht als gevolg van enkele ongevallen langer was dan normaal. Het aantal auto's dat de stad inreed was echter op alle controlepunten 1 tot 3% lager dan op een vergelijkbare donderdag. Onderzoek vooraf wees erop dat circa 30 procent van de werknemers in de regio Utrecht voornemens was mee te doen. Uiteindelijk heeft ongeveer 10 procent de daad ook daadwerkelijk bij het woord gevoegd.

De belangrijkste reden om niet mee te doen zijn de slechte bereikbaarheid van de werkplek met het openbaar vervoer en werkzaamheden die thuis- of telewerken niet toelaten. Daarnaast blijkt ook dat sommige werkgevers drempels opwerpen, bijvoorbeeld door geen flexibele werktijden toe te staan. Al met al blijkt er dus nog een wereld te winnen als het gaat om slimmer omgaan met mobiliteit.

Fietsregeling

In de nieuwe belastingplannen van staatssecretaris De Jager zou de fietsregeling, waarmee medewerkers een fiets van de zaak kunnen krijgen, op de helling gaan. Door ingrijpen van de ANWB en andere belangenorganisaties is dat voornemen nu van de baan.

Mede als gevolg van deze lobby heeft de staatssecretaris inmiddels toegezegd om werkgevers tot 2013 de keuze te bieden gebruik te maken van de oude bedrijfsfietsenregeling of de nieuwe werkkostenregeling. Er wordt aan gewerkt om de voorwaarden voor de fiets in de werkkostenregeling zo gunstig mogelijk te maken. Daarmee wordt bereikt dat de fiets niet hoeft te concurreren met andere belastingvoordelen.

In het kader van de activiteiten rond de fietsregeling is er – samen met de Actieve leden van de ANWB – een project gestart om in een aantal steden inzicht te krijgen in ligging en kwaliteit van de fietsenstallingen. Met behulp van een scan op internet is in een groot aantal steden inzichtelijk gemaakt hoe ver men is met fietsbeleid in het algemeen en stallingbeleid in het bijzonder. De ANWB is van mening dat stallingen zo laagdrempelig mogelijk moeten worden aangeboden. Bij voorkeur gratis en bewaakt.

Het **Meldpunt Fietsroutes** op anwb.nl heeft veel klachten ontvangen die allemaal zijn doorspeeld aan de verantwoordelijke instanties. Een belangrijk deel van deze bezwaren kon intussen worden opgelost.

Mobiliteitsmanagement Twente

Mede naar aanleiding van een convenant tussen Regio Twente, Kamer van Koophandel, ANWB en een 20-tal Twentse bedrijven en instellingen is in november 2009 een mobiliteitsmakelaar aangesteld. Deze aanstelling komt voort uit het programma

'Twente bereikbaar, samen slim werken'. Daarmee is voor de komende jaren zeker gesteld dat in Twente werk wordt gemaakt van Mobiliteitsmanagement. Het hoofddoel van onze lobby-activiteit is daarmee bereikt.

De eerste activiteit is door de ANWB geïnitieerd: het promoten van de elektrische fiets als alternatief voor het woon-werkverkeer. Doel is dat organisaties de elektrische fiets opnemen in hun mobiliteitsplannen voor het woon-werkverkeer. Bij wijze van proef worden bij 10 grote bedrijven elektrische fietsen beschikbaar gesteld. Op die manier krijgt een groep van geselecteerde medewerkers gelegenheid om praktijkervaring op te doen.

Parkeren in oude wijken

De onmogelijkheid om adequaat te kunnen parkeren vormt een steeds groter probleem in Nederland. Dit probleem wordt door het overgrote deel van de wegbeheerders niet of onvoldoende onderkend. De ANWB is van mening dat er veel meer aandacht moet komen voor dit onderwerp. Daarom is er in een aantal grote Nederlandse steden kwalitatief onderzoek gehouden. Ook is er via het opiniepanel van het landelijke actualiteitenprogramma 1 Vandaag een groot onderzoek gehouden. Er was sprake van een tweetal doelen voor deze activiteiten. Allereerst inzicht verwerven in de problematiek en vervolgens dit maatschappelijke probleem agenderen. Inmiddels zijn de volgende successen geboekt:

- Parkeren staat op de maatschappelijke agenda
- Met behulp van de kennis van de ANWB is een nieuwe CROW-brochure ontwikkeld met parkeerrichtlijnen en oplossingen voor gemeenten
- Parkeren vormt een belangrijk onderdeel op diverse gemeentelijke agenda's

Vakblad Verkeerskunde in 2009

Intermediair tussen wegbeheerder en weggebruiker

Verkeerskunde bestond in 2009 60 jaar. Ter gelegenheid daarvan produceert de redactie een boeiende serie 'Reis in de Tijd'. In acht edities is een tijdsbeeld geschetst waarin de opmerkelijke en onmiskenbare invloed opvalt van de ANWB-intermediarrol tussen wegbeheerder en weggebruiker: de ANWB-leden. Om deze rol blijvend te ondersteunen voert de redactie dit jaar het 'dossier' in. Een themagebonden artikelvorm met een eigen ruimte voor de weggebruiker. Zo krijgt de verkeerskundige vakwereld directe feedback van zijn eindgebruiker. Op 30 juni lanceerde de redactie een gerestyled tijdschrift en een nieuwe website. Op de website is intussen al een nieuwe subsite verschenen: de werkconferentie. Georganiseerd door de ANWB. De redactie onderzoekt de mogelijkheid om dit concept ook toe te passen op werkconferenties in 2010, gerelateerd aan de thema-artikelen in Verkeerskunde.

Verkeersveiligheid voor iedereen

Het aantal dodelijke verkeersslachtoffers in Nederland daalt gestaag, maar het aantal gewonden (nog) niet. Extra aandacht is nodig voor kwetsbare groepen zoals fietsers, kinderen en ouderen. Natuurlijk blijft de ANWB ook actief werken aan de verbetering van onveilige wegen of voertuigen. En voor onze leden met een vaarttuig is veiligheid net zo belangrijk!

EuroRAP

Alle rijkswegen worden geüpgraded tot minimaal 3 sterren. Dat heeft minister Eurlings in 2008 toegezegd naar aanleiding van de resultaten van de ANWB-test, waarbij wegen werden getoetst volgens een Europabreed afgestemde methode. Weggedeeltes krijgen daarin sterren toebedeeld. De ANWB heeft voor Rijkswaterstaat een workshop georganiseerd en voor de bijbehorende handleiding gezorgd. De ANWB biedt Rijkswaterstaat daarmee ondersteuning om kosteneffectieve keuzen te maken over op welke manier minder goed scorende wegen tot een hoger niveau van veiligheid kunnen worden gebracht.

De resultaten van het onderzoek van rijkswegen ondersteunt de noodzaak om ook het onderliggende wegennet te onderzoeken. De wegen zonder gescheiden rijbanen zijn veel onveiliger dan de autosnelwegen. Er is extra druk uitgeoefend om de onderzoeksmethode beter geschikt te maken voor wegen zonder rijbaanscheiding. In 2009 is een nieuwe release van de sterrenmethode door alle bij EuroRAP aangesloten landen goedgekeurd. In de provincies Zeeland, Zuid-Holland en Overijssel zijn de voorbereidingen voor het testen van provinciale wegen al in volle gang. In 2009 heeft de ANWB er bij wegbeheerders op aangedrongen om voortvarend door te gaan met het aanpassen van vangrails voor de veiligheid van motorfietsen. Aanleiding was een internationaal onderzoek van EuroRAP waaruit bleek dat een motorrijder bij aanrijding met een vangrail een 15 x grotere kans had om dodelijk te verongelukken dan een automobilist.

Ouderen en mobiliteit

Het aantal mensen dat op latere leeftijd mobiel is neemt toe. De ANWB heeft aandacht gevraagd voor de specifieke problemen die ouderen tegenkomen als zij de weg op gaan. Het ministerie heeft aangegeven hier werk van te zullen maken.

Kind Verkeersveilig (2008-2009)

In 2009 is het jubileumproject Kind Verkeersveilig haar tweede en tevens laatste jaar ingegaan. In deze laatste fase van het project staat de afronding van het veiliger maken van de 13 verkeersonveilige locaties centraal. In de provincies Zuid-Holland, Noord-Holland, Drenthe, Limburg, Groningen, Flevoland en Gelderland zijn de onveilige situaties aangepakt en verbeterd. In de provincies Friesland en Noord-Brabant is men volop aan het werk. Realisatie in de provincie Zeeland is om budgettaire redenen uitgesteld tot 2011, maar vindt wel plaats. De activiteiten in de provincie Overijssel hebben helaas niet tot het beoogde resultaat geleid. En in de provincie Utrecht is het – ondanks herhaalde pogingen helaas niet tot de oprichting van een schoolwerkgroep gekomen. Er bleek onvoldoende draagvlak binnen de school- en woonomgeving te bestaan. Partijen hebben op basis hiervan besloten de voorgenomen activiteiten niet verder uit te voeren.

Model Toegangspoort voor ouderen in het Groene Woud

In opdracht van de provincie Noord-Brabant is in 2009 een begin gemaakt met het onderzoek 'Naar een optimale toegangspoort voor ouderen in het Groene Woud'. Dit alles als ver-

volg van een kleinschalig onderzoek dat de ANWB verrichtte op de Ouderendag van de provincie, maart 2009.

Hier werd de doelgroep (circa 120 respondenten) geënquêteerd waarbij de wensen bij het uitoefenen van een routegebonden activiteit in het buitengebied in kaart werden gebracht. Vooral toiletten, goede rustmogelijkheden, afvalbakken en ruimere parkeerplekken kwamen als belangrijke zaken naar voren waar we als ANWB in de toekomst onze activiteit op zouden moeten richten. Dit mede in het licht van de toenemende vergrijzing. In de zomer van 2009 vond een uitgebreide inventarisatie plaats van de diverse toegangspoorten in het Groene Woud. In het najaar stonden enquêteurs klaar bij deze toegangspoorten om met de doelgroep van de toekomst van gedachten te wisselen over wat men ter plekke mist aan de toegang tot het Groene Woud.

Verkeerslichten

De ANWB heeft lezers van de Kampioen gevraagd meningen (en ergernissen) over verkeerslichten te ventileren. Hieruit bleek dat vooral onnodig wachten irritatie oplevert. Bijvoorbeeld op rustige momenten en dat het idee heerst dat regelingen beter

op elkaar kunnen worden afgesteld. De (negatieve) reacties zijn voorgelegd aan de betreffende wegbeheerders. Dat leidde er in veel gevallen toe dat kleine problemen vlug konden worden opgelost. Op meerdere plaatsen in Nederland worden, mede naar aanleiding van dit onderzoek, nu volledige kruispunten omgebouwd of wordt versneld overgegaan tot de aanleg van rotondes.

De ANWB heeft een document beschikbaar waarin veel gestelde vragen worden beantwoord.

Succesvolle samenwerking in Friesland

De ANWB en het VVN-district Friesland werken al een aantal jaren zeer succesvol samen in het verkeersveiligheidsproject Noordoost Friesland. In dit gebied had men in het verleden te maken met een hoger aantal verkeersslachtoffers dan in vergelijkbare gebieden elders. Een gezamenlijke actie van ANWB en Veilig Verkeer Nederland, die ook werd ondersteund door gemeentelijke en provinciale instanties, heeft ervoor gezorgd dat het aantal verkeersslachtoffers in dit gebied sterk is teruggedrongen. Thans wordt onderzocht in hoeverre deze formule ook elders kan worden toegepast.

ANWB en VVN trekken ook samen op om er bij de aanleg van nieuwe wegen (of de reconstructie van bestaande) voor te zorgen dat deze wegen optimaal verkeersveilig worden.

Dit heeft o.a. tot positieve resultaten geleid bij de reconstructie van de N31 tussen Harlingen en Zurich. Voor de centrale as (Drachten-Dokkum) staat dankzij onze gezamenlijke inspanning intussen een reconstructie tot 2x2 autoweg op de planning. Ook bij de reconstructie van de N381 pleiten wij gezamenlijk voor een zodanige aanpak dat de verkeersveiligheid voorop staat.

EuroTAP tunnels

Jaarlijks worden in samenwerking met Europese zusterclubs tunnels in heel Europa getest op veiligheid. Ieder land kan een aantal tunnels voorstellen voor een test. De resultaten van alle tests zijn beschikbaar voor alle deelnemende clubs. Onze leden beschikken graag over deze informatie in het kader van de voorbereiding van hun vakantie(s).

Op www.anwb.nl zijn alle resultaten van de geteste tunnels terug te vinden. Bovendien zijn in de Routeplanner de testresultaten van alle tunnels op te vragen, door het aanklikken van een

icoon. In 2009 zijn geen Nederlandse tunnels getest. Voor 2010 zijn wel Nederlandse tunnels voor de test voorgedragen.

Voetgangersoversteekplaatsen

De ANWB voert samen met haar zusterclubs – een 3-jarig onderzoek uit naar oversteekplaatsen in Europa. Het derde deel van dit onderzoek is december gepubliceerd. In Nederland is het centrum van Rotterdam beoordeeld op de veiligheid op en rond zebra's. De resultaten waren op het moment van samenvatting van dit jaarverslag nog niet beschikbaar.

Inmiddels is besloten om in 2010 een vierde onderzoek naar oversteekplaatsen uit te voeren.

De ANWB en het VVN-district Friesland werken al een aantal jaren samen op het gebied van verkeersveiligheid

ANWB Streetwise:
 Het praktische verkeersprogramma voor scholen
Veilig kennismaken met het verkeer
 Goed en verantwoord omgaan met verkeerssituaties leert een kind maar op een manier: in de praktijk. ANWB Streetwise is een verkeerseducatieprogramma voor kinderen op de basisschool. Het bestaat uit de volgende vier onderdelen:

- Toet, toet
- Blik en klik
- Hallo auto
- Trapvaardig

Van al deze modules zijn introductiefilmpjes gemaakt. Deze kunnen worden bekeken op www.anwb.nl/streetwise. Het is aansprekend, enerverend en praktisch. Voor zowel ouders als scholen is het bovendien een belangrijke hulp bij het verkeersvaardig maken van kinderen.

Sinds de introductie is ANWB Streetwise hard gegroeid. In 2009 hebben circa 850 scholen aan het programma meegedaan. Ook heeft ANWB Streetwise in 2009 opnieuw een hoge waardering gekregen van zowel leden als scholen, gemeenten en kinderen. In 2009 is verder gewerkt om de ouders meer bij het programma te betrekken. Een concreet voorbeeld daarvan zijn de 'ouderwijzers' die dit jaar zijn ontwikkeld. Hierin kunnen ouders zien wat hun kinderen hebben geleerd en krijgen zij concrete handvatten om ook na de Streetwise-dag hun kinderen te helpen om veilig aan het verkeer deel te nemen. Dit onderstreept het permanente karakter van ANWB Streetwise (Streetwise komt overigens iedere twee jaar terug op school, omdat leerlingen dan naar een volgend programmaonderdeel zijn gegroeid).

Driver assistsystemen en xenonverlichting

De recente ontwikkeling van driver assistsystemen en xenonverlichting vraagt om meer kennis van deze producten. Inmiddels is

nader onderzoek uitgevoerd. De ANWB staat positief tegenover de ontwikkeling van deze producten die een positieve bijdrage leveren aan de verkeersveiligheid.

De uitkomsten van deze eerste nadere verkenning worden meegenomen in de beleidsontwikkeling voor de komende jaren.

Varen doe je samen!

Het wordt stilaan drukker (en dus gevaarlijker) op de Nederlandse vaarwegen. Op veel plekken leidt dit tot gevaarlijke situaties. Om deze situatie te verbeteren is meer goede voorlichting nodig. In dat kader is de ANWB een aantal jaren geleden gestart met het project 'Varen doe je samen!'. In dit project werd samengewerkt met vertegenwoordigers van beroepsvaart, pleziervaart en overheid.

Door middel van zogenoemde 'knooppuntboekjes' zijn daarin voor gevaarlijke kruispunten op het water de aanbevolen routes gepubliceerd. Ook is er informatie in opgenomen over het knooppunt zelf, het gewenste gedrag, basisvaardigheden en andere gebruikers in opgenomen.

Intussen zijn de knooppuntboekjes landelijk dekkend, zijn er verwijzingen in opgenomen naar diverse watersportproducten en heeft Rijkswaterstaat het thema tot speerpunt verheven.

Geld speelt een rol

Leden van de ANWB vinden duurzaamheid, kwaliteit en veiligheid belangrijke waarden. Toch blijven ook prijs en kosten altijd relevant. Duidelijkheid over de verhouding tussen prijs en kwaliteit, de hoogte van de bedragen en de tegenprestatie die voor al die betalingen mag worden verwacht blijft ook onveranderd belangrijk. Ook willen onze leden niet plotseling voor onaangename financiële verrassingen komen te staan, als hen niet ook een goed alternatief wordt geboden.

Anders betalen voor mobiliteit

Vrijdag 13 november heeft het kabinet het wetsvoorstel kilometerprijs gepresenteerd. Een belangrijk moment. Hiermee kwam een einde aan een lange periode van discussie over de plannen van minister Eurlings.

Net als veel andere maatschappelijke organisaties, is ook de ANWB zeer nauw betrokken geweest bij dit proces. Het zal nog enige tijd vergen, voordat we op inhoud een definitief oordeel kunnen geven over de nieuwe wet. Vooral de nadere uitwerking van het principe 'betalen naar gebruik' moet zeer grondig worden onderzocht. Andere belangrijke aandachtspunten zijn o.a. dat er niet extra mag worden betaald, dat de privacy van de automobilisten goed is geregeld en dat de kosten voor het systeem niet te hoog mogen oplopen.

Tegelijk met het bestuderen van het wetsvoorstel informeert de ANWB haar leden over de gevolgen van de mogelijke invoering van de kilometerprijs. Dat doen we natuurlijk via de eigen media, maar ook via anwb.nl/kilometerprijscheck. Een speciaal ontwikkelde site waar iedereen kan zien wat de gevolgen van de eventuele invoering van de kilometerprijs zijn. De belangstelling voor deze site is zeer groot. Uiterlijk begin 2010 wordt de KilometerprijsCheck verder uitgebreid met additionele functionaliteit waarmee de automobilist objectief wordt geadviseerd over

keuzes die het beste passen bij zijn persoonlijke situatie. Totdat de wet in de Tweede en Eerste Kamer wordt behandeld blijft de ANWB aandacht vragen voor de verbeterpunten die zij in het belang van haar leden in de nieuwe wet graag aangebracht wil zien.

OV-chipkaart

Veel van onze leden reizen regelmatig of incidenteel met het openbaar vervoer. Zij moeten gemakkelijk en betrouwbaar kunnen reizen en betalen met de OV-chipkaart.

Op initiatief van de ANWB heeft een aantal consumentenorganisaties een gezamenlijk eindbeeld van de OV-chipkaart opgesteld. Dit eindbeeld is gebaseerd op de wensen van de reiziger. Het eindbeeld is gepresenteerd aan het ministerie van Verkeer en Waterstaat, vervoerders en decentrale overheden. Veel onderdelen van het eindbeeld worden gedeeld, een klein aantal niet. Een aantal wordt mogelijk (deels) geschrapt. Om dit laatste onderdeel van de besluitvorming helder te krijgen, zijn intussen 15 studieprojecten gestart. De ANWB participeert in de studieprojecten op het gebied van reisinformatie, het overstappen op stations met meerdere vervoerders en een klantvriendelijke afhandeling van vragen, klachten en problemen van reizigers.

Er is in 2009 veel bereikt:

- Alle betrokken partijen zijn in dialoog over een gemeenschappelijk eindbeeld voor de OV-chipkaart. Vervoerders en decentrale overheden hebben het eindbeeld van de consumentenorganisaties serieus genomen en een gedetailleerde reactie gegeven.
- Voor elk van de nog resterende knelpunten is een eindverantwoordelijke aangewezen, zodat bekend is wie waarop aanspreekbaar is. Via de studieprojecten wordt naar pragmatische en snel te implementeren oplossingen gezocht.
- Er is veel aandacht geweest voor een klantvriendelijke introductie door RET (Rotterdam) en GVB (Amsterdam) bij invoering van de OV-chipkaart in de metro.

Bijdrage ANWB beperking rijbewijskosten

Enkele jaren geleden nam de ANWB het initiatief voor een discussie over de hoogte en de verschillen van de kosten voor een rijbewijs. Ondanks de maatregelen die de minister in de tussentijdse periode heeft genomen, blijft een aantal gemeenten toch hoge tarieven toepassen.

Het ministerie onderzoekt of er voor deze kosten een voor alle gemeenten bindend (dus verplicht) maximum kan worden ingevoerd. De ANWB ondersteunt deze maatregel en dringt verder aan op vrijheid voor het publiek om het rijbewijs bij een gemeente van eigen keuze te verkrijgen. Dit zal tot betere verhoudingen in de onderlinge prijsstelling leiden.

Modernisering APK

Dit jaar is de eerste stap gezet op weg naar modernisering van de APK. De ANWB heeft een cruciale rol gespeeld in dit project. De eerste stap van de modernisering, waarin sprake is geweest van een aantal quick wins, is intussen afgesloten met een aantal maatregelen die de APK vereenvoudigen en een aantal punten die de veiligheid ten goede komen. De APK kan nu zelfs iets voordeliger worden uitgevoerd.

Er zijn nog veel meer mogelijkheden voor efficiencywinst als meer gebruik wordt gemaakt van de diagnosesystemen die in elke moderne auto standaard beschikbaar zijn. Nieuwe technieken vragen om een andere manier van keuren. De ANWB heeft haar rol als bewaker van kosten en effectiviteit van maatregelen weer opgepakt.

Belangrijkst uitgangspunt is dat de APK niet duurder wordt, tenzij controleerbaar wordt aangetoond dat de veiligheid of het milieu verbeteren.

Betaalbaar houden van auto-onderhoud en reparaties

De ruimte voor concurrentie tussen autobedrijven onderling is voor een belangrijk deel vastgelegd in een Europese regeling. Met die regeling wordt voorkomen dat autofabrikanten teveel macht krijgen over wie mag repareren, tegen welke voorwaarden en kosten voor de consument. Aanvankelijk had de

Europese Commissie het voornemen om deze regeling in mei 2010 af te schaffen.

Dit zou het risico met zich meebrengen dat bijvoorbeeld werkplaatstarieven van garages of kosten van onderdelen aanzienlijk zouden stijgen. Samen met de zusterclubs heeft de ANWB zich in Brussel hard gemaakt voor een nieuwe regeling. Het risico dat er geen vervangende regels komen is geweest. Hoe de nieuwe regeling er definitief komt uit te zien, wordt begin 2010 duidelijk.

Voorstel Watersportbijdrage ingetrokken

Op 13 januari 2009 werd door de taskforce 'Versterking recreatie toervaart' onder leiding van de heer Gábor het advies over de in te stellen Watersportbijdrage overhandigd aan minister Verburg van LNV.

De inhoud van het rapport kwam voor alle recreatieve watersporters als een volslagen verrassing. Op de Hiswa van dit jaar heeft de ANWB de minister geadviseerd niet met de instelling van een 'verplichte' Watersportbijdrage verder te gaan. Naast inhoudelijke twijfels was ons namelijk ook al gebleken dat er onder watersporters op geen enkele manier draagvlak was te verwerven voor deze nieuwe regeling.

Inmiddels heeft de minister te kennen gegeven het advies niet te zullen uitvoeren. Binnen SRN heeft de ANWB inmiddels het initiatief genomen om – samen met de overige belangenorganisaties – te werken aan een algemeen gedragen visie ten aanzien van de watersport in Nederland. De minister wacht op dit document alvorens met nadere besluiten te komen ten aanzien van de voor de watersport benodigde financieringsmodellen.

Altijd weten waar je aan toe bent

Leden van de ANWB willen weten waar zij aan toe zijn. Consumenten die een koop afsluiten of een reis boeken verlangen zekerheid over de kwaliteit. Zij willen inzicht in de risico's van activiteiten die ze ondernemen en de zekerheid dat er hulp wordt geboden als dat nodig is. Men wil zekerheid over de rechten die men heeft en de zekerheid dat overheden en bedrijven hun afspraken nakomen.

Tegengas inperking garanties

Brussel kwam de afgelopen jaar met voorstellen voor een nieuwe richtlijn consumentenrechten. In deze plannen wordt de wettelijke garantie op producten teruggebracht tot maximaal twee jaar. Het gevolg voor de Nederlandse consument is dat deze vooral bij duurzame producten, zoals auto's, caravans en boten, met een veel kortere beschermingsduur te maken krijgt. De ANWB heeft hiervoor aandacht gevraagd bij de Nederlandse overheid en bij het Europese Parlement. Inmiddels wordt er naar oplossingen gezocht. Deze en andere bezwaren, ingebracht door landen met hoge consumentenbescherming (Scandinavië, Duitsland en Groot Brittannië) zorgen voor oponthoud dat langere tijd kan duren. De ANWB blijft dit onderwerp ook in 2010 nauwgezet volgen.

Eenvoudiger schadevergoeding in de luchtvaart

Sinds een aantal jaren hebben luchtvaartpassagiers recht op compensatie bij onregelmatigheden van vluchten, zoals overboeking, annulering of langdurige vertraging. Voor mensen met een functiebeperking gelden bepaalde voorzieningen en assistentie die de luchtvaartmaatschappij moet bieden. In de praktijk bleek er een groot verschil te zitten tussen 'gelijk hebben' en 'gelijk krijgen'. Hierdoor bleven veel gedupeerde passagiers met lege handen staan. De ANWB heeft druk uitgeoefend bij ministeries voor de oprichting van een Geschillencommissie Luchtvaart. De commissie ging 1 juli 2009 van start. Juist voor de start van het hoogseizoen. Een aantal ervaren juristen van ANWB Rechtshulp is beschikbaar voor het opstellen van de bindende adviezen van de commissie.

ANWB neemt deel aan de Stuurgroep Fietsdiefstal

De ANWB neemt deel aan de Stuurgroep Fietsdiefstal van de Stichting Aanpak Voertuigcriminaliteit. Via anwb.nl zal de leden informatie worden geleverd over manieren om fietsdiefstal te voorkomen, over hoe men de unieke fietskenmerken kan vinden (en bewaren) en over het belang van het doen van aangifte bij fietsdiefstal. In de jaren 2008 en 2009 is (gelukkig) al sprake van een aanzienlijke afname van het aantal geregistreerde gestolen fietsen.

Onder meer op aandringen van de ANWB krijgen politiekorpsen de beschikking over readers waarmee chips van fietsen kunnen worden uitgelezen en gestolen fietsen kunnen worden opgespoord. De verwachting is dat de opsporing van gestolen fietsen die zijn uitgerust met een dergelijke 'tag' verder in kwaliteit en effectiviteit zal verbeteren.

2009: Rechtshulp publiciteit en collectief

In 2009 hebben twee onderwerpen voor veel media-aandacht gezorgd. Allereerst de problemen in de autobranche. In veel woordvoering is aandacht besteed aan de gevolgen van faillissementen voor de consument. Bijvoorbeeld over de gevolgen voor

de afgesproken garantie en daarnaast de uitdrukkelijke waarschuwing om in deze in elk geval nooit vooruit te betalen. De tweede actualiteit betreft de Italiaanse boetes voor het inrijden van 'zona traffico limitato'. Nooit is ANWB Rechtshulp zoveel gebeld over een enkele verkeersovertreding. Naast veel publiciteit en voorlichting over dit onderwerp, heeft de ANWB contact gehad met het Italiaans Verkeersbureau in Nederland en de Nederlandse ambassade in Rome. Via het Italiaans Verkeersbureau heeft de ANWB de steden aangeschreven waar onze leden het meest bekeurd werden. Resultaat is dat er toezeggingen zijn dat de borden duidelijker geplaatst zullen worden; ook heeft de stad Pisa haar website aangepast.

Net als andere jaren is de ANWB ook dit jaar weer zeer actief geweest met vakantievoorlichting. In het programma 'Groeten van MAX' – een programma over reisproblemen, heeft de ANWB zes maal als deskundige aan tafel gezeten. Ook aan Editie NL, BNR Nieuwsradio en de Tros Nieuwsshow zijn bijdragen geleverd over reisproblemen en de rechten van de reiziger. Na lang onderhandelen zijn dit jaar de nieuwe voorwaarden voor de HISWA makelaars in werking getreden. Belangrijke stap

voort is dat er afspraken zijn gemaakt over toezicht op de geldstroom die bij verkoop van een schip via de makelaar loopt.

Verplichte kentekenregistratie pleziervaart

Een verplichte algehele kentekenregistratie voor de pleziervaart is volgens de ANWB niet wenselijk. De kosten wegen niet op tegen de baten en het zou de weg naar een vaarbelasting gemakkelijk maken. Volgens de ANWB moet eerst het huidige register voor snelle motorboten worden verbeterd. Daarnaast moeten er meer veiligheidsmaatregelen komen om diefstal van en uit schepen tegen te gaan. Om dit te stimuleren, werkt de ANWB samen met een aantal partijen om te komen tot verschillende keurmerken (veilige sloten, veilige stallingen). Het ministerie van Verkeer & Waterstaat heeft het standpunt van de ANWB nagenoeg volledig overgenomen.

Beter op stap met de OV-fiets

Met de Nederlandse Spoorwegen zijn nieuwe (en betere) contractvoorwaarden overeengekomen voor het gebruik van OV-fietsen. Deze fietsen, die op de meeste stations beschikbaar zijn,

worden door steeds meer mensen gebruikt en gewaardeerd. Meestal om van af het station op het bestemmingsadres te komen. In het kader van de nieuwe contractvoorwaarden zijn onder andere afspraken gemaakt over de uitrusting van de fietsen, over de inperking van het risico bij diefstal en verlies en over de mogelijkheid van geschillenbeslechting bij onenigheid met de verhuurder. Voor ANWB-leden werd prijsvoordeel afgesproken in een actie die 1 december 2009 afliep.

Betrekken burgers bij nieuwe wetgeving

Het ministerie van Justitie is in juni een experiment gestart om publiek en bedrijven te betrekken bij de totstandkoming van nieuwe wetgeving. Alle ministeries moeten de komende twee jaar minimaal 10 procent van hun nieuwe regels via digitale consultatie tot stand brengen.

De ANWB vindt dit een positieve stap van de wetgever. Het publiek wordt op deze manier eerder betrokken bij nieuwe wetten. Ook verwacht de ANWB dat op deze manier meer mensen kennis krijgen van nieuwe regels. De ANWB heeft een bijdrage geleverd aan een voorlichtingsfilm over dit onderwerp.

De ANWB neemt deel aan de Stuurgroep Fietsdiefstal van de Stichting Aanpak Voertuigcriminaliteit

Kiezen moet kunnen

Het aanbod aan auto's, reizen, recreatietips en veiligheidsmiddelen is groot. De druk van de samenleving om duurzaam en verantwoord te handelen eveneens. De ANWB vindt het belangrijk dat haar leden zelf op een verantwoorde manier keuzes kunnen maken op het gebied van recreatie, toerisme, verkeer en vervoer. Keuzemogelijkheden en informatie daarover moeten wel beschikbaar zijn. De ANWB pleit daarvoor bij overheden en helpt haar leden met nuttige informatie voor het maken van weloverwogen keuzes.

Top-10 zuinigste auto's

In samenwerking met de Stichting Natuur & Milieu verzorgt de ANWB 4 maal per jaar de publicatie van de Top-10's zuinigste auto's. De Top-10's geven een overzicht van de zuinigste benzine- en dieselauto's van verschillende grootte die op het moment te koop zijn en zijn te vinden in de autoportal van www.anwb.nl

Sinds de invoering van deze Top-10's in 2006 is de gemiddelde CO₂ uitstoot van de auto's in de Top-10's met gemiddeld 17 procent gedaald. Door middel van persberichten wordt elk kwartaal aandacht gegeven aan de publicatie van de nieuwe Top-10's. Dit leidt tot publicatie in de eigen media en tot veel aandacht op internet.

Model	CO ₂ uitstoot (g/km)	Brandstofverbruik (l/100km)
Ford Focus 1.6 TDCI	109	4,4
Ford Focus 1.6 TDCI	110	4,4
Ford Focus 1.6 TDCI	111	4,4
Ford Focus 1.6 TDCI	112	4,4
Ford Focus 1.6 TDCI	113	4,4
Ford Focus 1.6 TDCI	114	4,4
Ford Focus 1.6 TDCI	115	4,4
Ford Focus 1.6 TDCI	116	4,4
Ford Focus 1.6 TDCI	117	4,4
Ford Focus 1.6 TDCI	118	4,4

EuroTest

Elk jaar wordt door de ANWB – in samenwerking met haar zusterclubs – een groot aantal testen uitgevoerd. Deze staan altijd in relatie tot toerisme en mobiliteit. In 2009 is een viertal testen uitgevoerd. Er is onderzoek gedaan naar P+R terreinen, huurauto's in het buitenland, stopplaatsen langs de snelweg en oversteekplaatsen.

Om onze leden te ondersteunen in de keuze voor de aanschaf van verschillende producten is er dit jaar ook onderzoek gedaan naar de kwaliteit van winter- en zomerbanden, kinderzitjes, xenonverlichting en driver assistsystemen.

Huurauto's

Ten opzichte van de huurautotest 2006 blijkt er in 2009 nog weinig verbeterd. Uit een steekproef van de ANWB en haar zusterclubs blijkt dat in 10% van de gevallen een auto werd meegegeven die technisch gezien eigenlijk niet de weg op mocht. Ook informeert twee op de drie verhuurders de consument onvoldoende over de risico's en de beperkte dekking.

Ten slotte werd in veel gevallen achteraf nog overgegaan tot het in rekening brengen van allerlei bijkomende kosten. Op vakantie met een gerust gevoel is erg belangrijk voor onze leden. Daarom wil de ANWB, samen met de zusterclubs, pleiten voor betere kwaliteit van de verhuurbedrijven. Ook biedt de ANWB ter ondersteuning van de leden de rechtshulpwijzer 'Huren in het Buitenland'. Deze is na de laatste testbevindingen vernieuwd.

Stopplaatsen

Bij de publicatie van de test rond stopplaatsen langs de snelweg (parkeerterreinen zonder voorzieningen) bleek de kwaliteit van de Nederlandse terreinen onder de maat. Het gebrek aan sanitaire voorzieningen en sociale veiligheid werd door de onderzoekers zwaar aangerekend.

De ANWB is intussen in gesprek met het ministerie van Verkeer & Waterstaat en met Rijkswaterstaat over haar visie op verzorgingsplaatsen die in 2010 zal verschijnen. Daarin worden de aangetroffen gebreken meegenomen. Doel is de kwaliteit van de verzorgingsplaatsen in het algemeen te verbeteren.

Test winter- en zomerbanden

Banden vormen een essentieel onderdeel van de auto en de enige aanraking met de weg. Om leden goed over banden te

adviseren voert de ANWB bandentests uit. In een uitvoerig testprogramma worden alle eigenschappen in hun onderlinge samenhang beproefd en beoordeeld. Daarom testen wij uitgebreid op de volgende onderdelen: gedrag op droog wegdek, gedrag op nat wegdek, geluidsproductie (in en buiten de auto), brandstofverbruik (rolweerstand), slijtvastheid en duurzaamheid op maximaal toelaatbare snelheid. In de beoordeling krijgen de banden afhankelijk van hun prestaties 1, 2, 3 of 4 sterren. Zo weten leden waar zij op moeten letten bij de aanschaf van banden.

Kinderzitjes

Jaarlijks doet de ANWB onderzoek naar de kwaliteit van kinderzitjes, waarbij de onderzoekseisen verder gaan dan het ECE-goedkeuringslabel. Belangrijkst verschil is de bescherming bij een zijdelingse botsing. De eisen die de ANWB stelt aan

zitjes zijn zwaarder dan de wettelijke eisen. De ANWB dringt er bij ouders op aan om kinderen in de auto altijd in een zitje te vervoeren, dat in onze tests als 'goed' is beoordeeld. Ook bij lage snelheden met de auto zijn de krachten die op een kind tijdens een aanrijding worden uitgeoefend enorm. Omdat zelfs een auto met hoofd- of zijairbag de ontbrekende zijdelingse bescherming van een zitje zonder rugleuning niet kan vervangen, moeten ook voor oudere kinderen altijd volwaardige zitjes met rugleuning en zijprotectie worden gebruikt.

De ANWB dringt er bij ouders op aan om kinderen in de auto altijd in een zitje te vervoeren

Duurzaam op weg

Vanuit haar positie als maatschappelijk verantwoord opererende organisatie heeft de ANWB veel aandacht voor maatregelen waarmee het ontstaan van milieuschade zoveel mogelijk kan worden beperkt. Voor de ANWB is het essentieel dat de maatregelen dan wel effectief zijn én dat onze leden reële alternatieven hebben.

Schone diesels

De vervuilende dieselauto is bijna geschiedenis. De ANWB maakt zich dan ook sterk voor een stimulering van de schoonste diesels. Dat heeft ertoe geleid dat het kabinet dieselauto's die voldoen aan de Euro6-norm vanaf 2011 gaat stimuleren. Die diesels hebben een vergelijkbare fijnstof en stikstofoxide uitstoot als benzineauto's maar gemiddeld een lagere CO₂ uitstoot. Op aandringen van de ANWB wordt ook onderzocht of de dieselboete in de BPM kan vervallen.

Milieuzonering Amsterdam

De gemeente Amsterdam wilde de vervuiling in de stad aanpakken door vervuilende auto's te weren. Met het ministerie van VROM werd gezocht naar hanteerbare criteria om dat te bewerkstelligen. De ANWB vindt het belangrijk dat als in Nederland wordt begonnen met milieuzonering, dat er een landelijk systeem komt, liefst zelfs op Europees niveau. Daarom vinden wij dan ook dat VROM daarin een belangrijke rol heeft. De ANWB was intensief betrokken, omdat het grote consequenties heeft voor leden die in Amsterdam of in de toekomst andere grote steden wonen of daar moeten zijn met de auto. We hebben er op aangedrongen goed in beeld te brengen welke maatregelen haalbaar en vooral ook handhaafbaar zijn en vervolgens te kijken wat het effect is van mogelijke maatregelen op de vervuiling in de stad in de komende jaren. Een van de argumenten daarbij is, dat het autopark relatief snel schoner

Genieten dichtbij

Genieten van de omgeving en de natuur blijft belangrijk in het vaak drukke leven van onze leden. Een ieder doet dat op zijn eigen manier, maar wandelen en fietsen zijn daarbij onveranderd belangrijke activiteiten. In haar Recreatievisie 2008 formuleert de ANWB ambities gericht op meer recreatieruimte in en om de stad én betere recreatieve verbindingen. De ANWB zet zich zowel nationaal als internationaal in om deze doelen te realiseren.

Recreatieve netwerken

Met een bestuurszetel in de Stichting Landelijk Fietsplatform werkt de ANWB al heel lang mee aan de realisering van recreatieve netwerken. Waren het eerst de Landelijke Fietsroutes die aandacht vroegen. Nu dit netwerk is afgerond, ligt de nadruk op kwaliteitsverbetering en afstemming met de knooppunt-netwerken. Op basis van deze beide netwerken werkt het Fietsplatform samen met Fietsersbond en NBTC aan een recreatieve fietsrouteplanner.

In het Groene Hart zijn in 2009 knooppuntroutes voor de recreatieve fietser geopend. ANWB Media heeft naar aanleiding hiervan een fietskaart gemaakt. Door toedoen van de regiomanager West van Algemeen LedenBelang is voor de ontwikkeling van deze kaart ook subsidie verkregen. Met de routes in het Groene Hart nadert het netwerk, landelijk gezien, nu zijn voltooiing.

Barrières

Het landelijke gebied van Nederland wordt doorsneden door auto- en vaarwegen en spoorlijnen. Het komt heel vaak voor dat er bij de aanleg daarvan onvoldoende rekening wordt gehouden met de verbindingen voor fietsers en voetgangers. Hierdoor raakt ons land steeds een beetje meer versnipperd en zit er voor fietsers en voetgangers vaak niets anders op dan omwegen te maken.

De ANWB agendeert de belangen van de langzame verkeersdeelnemers in de politiek. In 2009 onder meer bij de leden van de Tweede Kamer.

In het najaar van 2009 is een inventarisatie uitgevoerd bij de Nederlandse gemeenten. Het doel hiervan was om te achterhalen in hoeverre er ook op dat niveau aandacht wordt besteed aan deze problematiek. Tegelijkertijd is via www.anwb.nl een oproep aan de leden gedaan om eventuele knelpunten aan ons

wordt omdat strengere eisen gesteld worden (Euronormen) aan nieuwe auto's. Het resultaat in Amsterdam is uiteindelijk geweest dat het project is stopgezet.

Duurzame mobiliteit: Elektrische auto

De elektrische auto is het afgelopen jaar veel in het nieuws geweest. De ANWB streeft naar een zo duurzaam mogelijke mobiliteit. In dat kader geven we top-10 lijstjes uit, adviseren we over bandenspanning en zijn we betrokken bij 'Het nieuwe rijden'. De ANWB streeft onder alle omstandigheden naar handelingsperspectief voor haar leden.

De elektrische auto lijkt in de nabije toekomst toch echt zijn intrede in Nederland te gaan doen. De elektrische auto is schoon, zuinig en stil. De ANWB volgt de ontwikkelingen op de voet. De ANWB wil nauw bij deze ontwikkelingen betrokken zijn om te zorgen dat rekening wordt gehouden met de gevolgen voor de automobilist. Daarvoor moeten de wensen van de consument bekend zijn. De elektrische auto moet voldoen aan deze wensen, maar tegelijk ook veilig en betrouwbaar zijn.

Intussen is de ANWB doende zich te profileren als autoriteit op het gebied van elektrische auto's. Op meerdere congres-

sen heeft de ANWB het consumentenbelang gepresenteerd. Daarnaast maakt de ANWB deel uit van D-Incert, een netwerk specifiek gericht op de ontwikkeling van de elektrische auto. Vanuit die positie is zij in de gelegenheid sturing te geven aan de onderzoeksrichtingen van de betreffende universiteiten. Ten slotte wordt er voor de ANWB een plaatsje ingeruimd in het Formule E-team. Een team van overheid en bedrijfsleven, onder leiding van Z.H. Maurits van Oranje van Vollenhoven, dat de komst en introductie van elektrische auto's op de Nederlandse markt zal begeleiden.

Bandenspanning

In het voorjaar van 2009 heeft de ANWB actief aangehaakt op de campagne van SenterNovem over onder andere bandenspanning. Niet alleen omdat de ANWB sinds jaar en dag partner is van SenterNovem, maar vooral ook omdat duurzaam en veilig een van de speerpunten van de ANWB is.

Om onze leden te stimuleren om met de juiste bandenspanning te rijden, konden leden in de periode van 14 april tot en met 18 mei een bandenspanningsmeter kopen voor slechts € 2 (normale prijs € 7,95). In de actieperiode gingen maar liefst 150.000 (!) bandenspanningsmeters over de toonbank.

te melden. De resultaten van dit onderzoek worden zo spoedig mogelijk bekend gemaakt.

Natura 2000

Door Europese regelgeving zijn in Nederland 162 grote en kleine natuurgebieden aangewezen die een extra streng natuurbeschermingsregime krijgen opgelegd. Die worden aangeduid als 'Natura 2000 gebieden'. Omdat de regelgeving uitsluitend gaat over ecologische waarden, heeft de ANWB – samen met andere recreatieorganisaties – een succesvolle lobby gevoerd om de belangen van zowel recreanten als ondernemers zeker te stellen. De belangrijkste winst was dat bestaande recreatieve activiteiten en voorzieningen niet opnieuw een vergunning moeten krijgen. Daarmee is het bestaande recreatieve gebruik al bijna zeker gesteld. Bijna, want er moet nog worden aangetoond dat het bestaande en toekomstige recreatieve gebruik niet verstorend werkt op de natuur.

Dat lijkt vooral een bedreiging voor de Watersport. Inzet van de ANWB en haar partnerorganisaties is dat de bewijslast (met inbegrip van de onderzoekskosten) daarvoor bij de overheid ligt.

Vrijwilligers van de ANWB spelen een belangrijke rol over de positie van recreatie in de afzonderlijke natuurgebieden. Om onze positie te versterken, voeren we in vier gebieden een ledenraadpleging. De leden wordt daarin gevraagd naar de beste combinatie van het beschermen van de natuur en het behoud van de recreatieve toegankelijkheid. Het gaat om de gebieden:

- Zuid-Kennemerland
- Dwingelderveld en Drents-Friese Wold
- Sallandse Heuvelrug
- De Biesbosch

Deze gebieden hebben allemaal de status van Nationaal Park.

Dag van het Park

Dit jaar werd voor de 5^e maal de Dag van het Park gehouden. Met het thema 'Spring in het Park' vroeg de ANWB aandacht voor het groen in de stad. Dit jaar deden 45 gemeenten mee aan het evenement.

Westrand Groningen

Ten westen van de stad Groningen bestaat een tekort aan recreatieve voorzieningen. Daarom heeft er een aantal jaren geleden een raadpleging onder ANWB-leden plaatsgevonden. Hieruit kwam unaniem de wens voor de aanleg van een fietsbrug over het Aduarderdiep bij Leegkerk. Deze brug zou de slagader moeten zijn tussen stad en platteland. Deze zomer is de fietsbrug daadwerkelijk aangelegd en op 5 september feestelijk geopend, in aanwezigheid van een aantal ANWB-officials.

Een inventarisatie onder ANWB-leden in het gebied heeft geleid tot een wensenlijst voor fiets-, wandel- en kanoroutes

Veenkoloniën

Tussen het Stadskanaal en de Hondsrug in Drenthe is vrijwel geen sprake van recreatieve verbindingen. Een inventarisatie onder ANWB-leden in het gebied heeft geleid tot een wensenlijst voor fiets-, wandel- en kanoroutes. Een groot deel van deze wensen is intussen uitgevoerd.

Goede bewegwijzering; het visitekaartje van de openbare weg

Goede bewegwijzering helpt de weggebruiker de juiste route te vinden. Wel is het van belang dat deze wegwijzers goed leesbaar en voor iedereen begrijpelijk zijn. Het huidige systeem van aanbesteding leidt tot versnippering. Dit gaat sterk ten koste van de kwaliteit. Om verdere aantasting van de kwaliteit te voorkomen, heeft de ANWB er bij de diverse wegbeheerders in Noord-Nederland op aangedrongen de coördinatie van alle bewegwijzering weer in een hand te geven. Bij voorkeur die van de Stichting Bewegwijzering Nederland (SBN). De wegbeheerders hebben overwegend positief op dit initiatief gereageerd.

De Waddenzee: lustoord voor natuur en recreatie

De Waddenzee is door de UNESCO aangewezen als Werelderfgoed. Mede door de inspanning van de ANWB is de argwaan over deze statusverlening weggenomen en is men deze aanwijzing gaan beschouwen als een nieuwe kans voor duurzaam toerisme in het gebied. Hoe verder moet worden omgegaan met

deze aanwijzing in relatie tot het toerisme wordt nader uitgewerkt in een commissie waarvan de ANWB ook deel uit maakt. Met de overheid zijn intussen al wel afspraken gemaakt over het verminderen van de beperkingen voor de vaarrecreatie als blijkt dat verstoring van de natuur niet of nauwelijks aan de orde is. Met de overheid is verder afgesproken dat de (tijdelijke) afsluiting van gebieden in de Waddenzee op basis van artikel 20 van de Natuurbeschermingswet niet meer zal geschieden op basis van toevallige waarnemingen. Voortaan zal een en ander slechts plaatsvinden op basis van monitoren en wetenschappelijke onderbouwing. Mede op initiatief van de ANWB is hiervoor een leidraad ontwikkeld en vastgesteld.

Oostvaarderswold

Het plan op hoofdlijnen voor het toekomstige Oostvaarderswold – de structuurvisie – voorziet in een bundeling van bezoekersstromen op enkele strategisch gekozen locaties. Daarmee wordt voldaan aan een voorwaarde voor de toekomstige vestiging van horeca en andere dienstverleners.

De toekomstige ecologische verbindingzone Oostvaarderswold meet een kleine 2000 hectare en zal straks de bekende Oostvaardersplassen verbinden met het Hosterwold, een 5000 ha groot loofbos in de omgeving van Zeewolde.

A4 Midden Delfland

Al jaren wordt er gestudeerd op de aanleg van een nieuwe autoweg door Midden Delfland. Dit als aanvulling op de A13,

De ANWB is blij met het besluit tot aanleg van de A4 door Midden Delfland volgens de IODS-variant. Daarmee ontstaat een robuuster wegennet

de verbinding tussen Rotterdam en Den Haag. De ANWB heeft er bij de betrokken overheden voortdurend op aangedrongen nu haast te maken met de aanleg van deze weg en gepleit voor goede inpassing volgens de met alle betrokkenen ontwikkelde IODS-variant.

Inmiddels is het besluit genomen dat de weg er gaat komen en dat bij de realisatie eerdergenoemde IODS-variant zal worden gevolgd. De ANWB heeft aangegeven hier erg blij mee te zijn. Met de aanleg van de A4 ontstaat een robuuster wegennet en de aanleg kan bovendien worden gerealiseerd zonder veel hinder voor het wegverkeer.

Toekomstagenda IJmeer/Markermeer en dialoog RAAM-brief

In 2009 is de toekomstagenda Markermeer IJmeer (TMI) vastgesteld. De ANWB fungeert hierin als een van de partners. De ANWB heeft zich vooral ingezet om de recreatieve ambitie krachtig neer te zetten en heeft daartoe een belangrijke bijdrage geleverd aan het afzonderlijk recreatieonderzoek.

In dit deel van de Noordvleugel spelen in het kader van Randstad Urgent 5 samenhangende projecten. Over de samenhang van deze projecten in het licht van de metropolitane ambitie van de Noordvleugel is onder leiding van Guido van Woerkom een advies opgesteld door een vertegenwoordiging van het maatschappelijk middenveld.

Dit advies is in november door het kabinet in een besluit over de RAAM-brief (Rijksbesluiten Amsterdam-Almere-Markermeer) op hoofdlijnen overgenomen. Belangrijk onderdeel is een investering in de ecologische schaalprong van het IJmeer/Markermeer als noodzakelijke randvoorwaarde voor overige ontwikkelingen, zoals recreatie en toerisme. Voorts betekent het een bevestiging dat Almere tot 2030 60.000 woningen gaat bouwen.

Midden IJsselmonde

Tussen Rhoon en de Oude Maas komt in het komende decennium een uniek natuur- en recreatiegebied met landelijke uitstraling: het landschapspark Buytenland. Sinds het begin van de planvorming is de ANWB intensief betrokken bij de uitwerking ervan.

In 2009 is – mede onder druk van de ANWB een belevingswaardeonderzoek gehouden, waarbij het belang van recreatie in een groene, bosrijke en waterrijke omgeving werd herbevestigd. In het definitieve plan is een combinatie van groen, blauw en kleinschalig agrarisch medegebruik opgenomen, waarbij gebiedsspecifieke kenmerken behouden blijven. De gemeente stelt zich terughoudend op. De ANWB is verheugd dat de provincie Zuid-Holland het initiatief heeft genomen tot een provinciaal inpassingsplan waarlangs de verdere uitwerking zal plaatsvinden.

Haarzuilens

In 2003 heeft de ANWB een ledenraadpleging gehouden onder de bewoners van Utrecht West en bewoners van de kleine kernen en de Vinex-locaties ten westen van Utrecht. Doel van dit onderzoek was te achterhalen welke recreatiemogelijkheden men wil hebben in de landgoederen rond het kasteel De Haar.

Uitkomst van het onderzoek was dat er vooral behoefte is aan een gevarieerd gebied met behoud van aantrekkelijke agrarische landschappen en met nieuwe bosgebieden. Er moeten hier veel wandel- en fietsmogelijkheden komen.

In samenwerking met de Dienst Landelijk Gebied van het ministerie van LNV is de Vereniging Natuurmonumenten – de beheerder – bezig het gebied zo in te richten dat recreatie de belangrijkste functie wordt. Het is het enige gebied van Natuurmonumenten met recreatie als hoofdfunctie. De adviezen die zijn voortgekomen uit het ANWB-ledenonderzoek zijn in 2009 voor een belangrijk deel gerealiseerd.

Toekomstvisies: weten wat je wilt

Effectieve belangenbehartiging start met het ontwikkelen van een goede visie. Wat wil de ANWB voor haar leden bereiken? Welke mogelijkheden zijn er om die doelen te realiseren? En wat moet er dan gebeuren? Bij het ontwikkelen van zo'n visie kijkt de ANWB verder dan het hier en nu. Wij houden rekening met belangrijke ontwikkelingen en veranderingen in de wensen en behoeften van onze leden. Want uiteindelijk moeten de leden zich herkennen in de ambities die de ANWB formuleert. In 2009 heeft de ANWB voor een aantal thema's gewerkt aan de ontwikkeling of herziening van een visie.

Watersport

De economische waarde van de recreatievaart overstijgt inmiddels de waarde van de beroepsvaart. Toch krijgt de recreatievaart relatief weinig beleidsmatige aandacht. Voor een deel komt dit doordat de waterrecreatie sector niet goed is georganiseerd en geen gezamenlijke ambitie heeft.

Mede naar aanleiding van de discussie over de watersportbijdrage heeft de ANWB aangedrongen op een gezamenlijk gedragen visie die bovendien voldoende draagvlak heeft onder watersporters. Deze visie wordt thans ontwikkeld onder de vlag van de Stichting Recreatietoerisme Nederland (SRN). De ANWB werkt daarin samen met HISWA, Watersportverbond en partijen als IPO, VNG en Rijkswaterstaat.

Naast de activiteiten die hierboven zijn omschreven, werkt de ANWB ook aan een eigen watersportvisie. Deze zal – naar verwachting – begin 2010 beschikbaar zijn.

Openbaar Vervoer

Van de ANWB wordt verwacht dat zij zich inzet voor het handhaven van de bereikbaarheid. Omdat de almaar toenemende mobiliteit ook grenzen stelt aan de leefbaarheid, is het van belang tot oplossingen te komen. Het openbaar vervoer speelt naar de mening van de ANWB een belangrijke rol bij de instandhouding van de bereikbaarheid. Niet in de laatste plaats omdat het OV zowel met betrekking tot de uitstoot als tot ruimtebeslag beter scoort dan de auto.

Een groot deel van onze leden zijn 'keuzereizigers'. Zij kunnen gebruik maken van meerdere vormen van openbaar vervoer. Ruim 1 miljoen ANWB-leden maken min of meer regelmatig gebruik van het openbaar vervoer.

Het OV is een breed terrein. Daarom heeft de ANWB een OV-visie geschreven om een gerichte keuze te maken van onderwerpen waar zij zich de komende jaren op zal richten. Begin 2010 zal de ANWB met haar OV-visie naar buiten komen. De speerpunten voor de komende jaren zijn:

- Een inzichtelijk aanbod van OV, waarmee het gemakkelijk is de weg te vinden en waarin de ANWB een voortrekkersrol gaat vervullen om de individuele reiziger relevante actuele reisinformatie te leveren.
- Uitbreiding van P+R in combinatie met goede informatie over beschikbaarheid en kwaliteit daarvan.
- De mobilist staat ECHT centraal, door voorwaarden te scheppen waardoor vervoerders hun diensten op de behoefte van de klanten afstemmen, diensten op elkaar aansluiten en er ruimte is voor innovatie en ondernemerschap.
- Betrouwbare reistijden van deur tot deur. Door erop aan te dringen dat vervoerders sturen op reizigerspunctualiteit, waarmee ook het overstappen binnen hun sturing komt.
- Een evenwichtige balans tussen platteland en stad, waarbij de toepassing van creatieve oplossingen moet worden overwogen.

De komende jaren zal de ANWB de speerpunten in haar werkprogramma opnemen.

ANWB fonds

Groene Hart

De ANWB heeft een recreatievisie voor het Groene Hart ontwikkeld waarin is omschreven hoe dit gebied moet worden ingericht om als recreatiegebied voor de Randstad te kunnen fungeren. In de visie worden voorstellen gedaan voor stadsregionale parken bij de grote steden, het verbeteren van recreatieve routes, nieuwe natuurgebieden en het 'beleefbaar' maken van het landschap.

De recreatievisie zal worden aangeboden aan relevante beleidsmakers en beslissers op gemeentelijk en provinciaal niveau met het pleidooi deze visie te betrekken bij hun eigen visie- en beleidsvorming.

Fiets

Eerder dit jaar is de Nota Fietsbeleid door de Bondsraad vastgesteld. Naast de afzonderlijke beïnvloedingsactiviteiten gericht op onderdelen van het fietsbeleid, heeft de ANWB veel gedaan om het algemeen belang van het fietsen voor het voetlicht te brengen.

- In het licht van zijn initiatiefnota 'Fietsen in Nederland; een tandje erbij' is de ANWB Fietsnota besproken met Joop Atsma, lid van de CDA-fractie in de Tweede Kamer.

- Het gesprek met Atsma heeft ertoe geleid dat de ANWB kon deelnemen aan een rondetafelgesprek met leden van de vaste Kamercommissie voor Verkeer & Waterstaat.
- Als uitvloeisel van het rondetafelgesprek is begin november een open brief naar de Tweede Kamer en staatssecretaris Huizinga gestuurd. Deze brief, ondertekend door de ANWB en een zevental andere organisaties, diende ter voorbereiding van de behandeling van de Nota Atsma in de voltallige commissie voor Verkeer & Waterstaat op 19 november. In de brief is o.a. aanleiding gevraagd voor alle voor de ANWB belangrijke thema's.
- In 2010 start de landelijke campagne 'Heel Nederland Fietst'. De ANWB fungeert als partner van de campagne, bedoeld om fietsen als gezonde vorm van bewegen te bevorderen.
- Binnen de ANWB is een fietsteam van experts opgericht dat tot taak heeft het 'fietsgezicht' van de ANWB vanaf 2010 op een betere manier voor het voetlicht te brengen.
- In Noord-Brabant heeft de ANWB inbreng geleverd voor het tot stand komen van de nieuwe provinciale fietsbeleidsnota. De thema's uit de ANWB-nota Fietsbeleid zijn geagendeerd en hebben allemaal een plek gekregen in het beleid dat de komende jaren zal worden uitgevoerd.

Het ANWB Fonds ondersteunt projecten en initiatieven op het gebied van verkeer, vervoer, recreatie en toerisme met aandacht voor milieu, landschappelijke en cultuurhistorische waarden.

In 2009 zijn 287 aanvragen voor het toekennen van subsidie of een donatie ontvangen. Hiervan werden er 100 toegekend. In relatie tot 2008 is er sprake van een teruggang in activiteiten. Opvallende projecten waar in het jaar 2009 een bijdrage aan is geleverd, zijn onder andere:

- De nieuwe balie voor het Museum Tollenshuis in Rijswijk.
- Een fluisterboot voor rondvaarten door Het Groene Hart.
- Een fotocollage op geluidsschermen van de ring A10 bij Amsterdam.

Dit laatste project (Schermzicht) heeft publicitair veel aandacht getrokken.

Elk jaar schenkt het ANWB Fonds informatieborden om recreanten en toeristen te informeren over historische panden en bijzondere landschappen. In dat kader werden in 2009 onder meer monumenten in Leiden en Gouda alsook het forteiland Pampus van borden voorzien.

Ook is er in 2009 weer flink publicitair aan de weg getimmerd. Het Fonds heeft 5 keer met een kortingsactie en 1 keer met een redactioneel artikel in De Kampioen gestaan. Daarnaast ook 1 keer in Buitenleven, 12 keer op internet en 14 keer in de krant. Het Fonds werd 18 maal opgenomen in publicaties van musea. Eveneens is het Fonds tweemaal opgenomen in de weekkalender die alle leden tegelijk met hun nieuwe lidmaatschapskaart hebben ontvangen.

Bij tal van openingen van projecten die door het Fonds werden ondersteund, namen Bondsraadsleden en Consuls de honneurs waar. Het Fonds stelde ook in 2009 weer een aantal malen veiligheidshesjes beschikbaar voor verkeersprojecten op basisscholen. Als proefproject heeft het Fonds in de maanden oktober en november aan de leerlingen van acht scholen die meedoen aan het ANWB Streetwise programma veiligheidshesjes uitgedeeld. Begin 2010 wordt geëvalueerd of deze hesjes ook daadwerkelijk in het verkeer worden gedragen. Blijkt dit zo te zijn, dan is het bestuur voornemens meer basisschoolleerlingen een hesje te geven.

De ANWB is partner van de campagne 'Heel Nederland Fietst'

De verenigingshistoricus heeft in 2009 rondleidingen verzorgd voor gasten en interne groepen. Voor het eerst verzorgde hij dit jaar ook specifiek rondleidingen in het ANWB-museum voor nieuwe medewerkers. Daarnaast hield hij externe lezingen, verleende medewerking aan radio- en televisieprogramma's en publiceerde een aantal artikelen. Drie daarvan maakten deel uit van de jubileumreeks in 'Verkeerskunde'. Ten slotte is dit jaar de nieuwe tentoonstelling 'De grens over. De ANWB en het internationaal toerisme' in het ANWB-museum van start gegaan.

De actieve leden van de ANWB

Als vereniging vinden wij het belangrijk om te helpen. Wij onze leden en onze leden elkaar. Daar willen wij graag zoveel mogelijk ANWB'ers bij betrekken. Om actief mee te doen, mee te denken en mee te beslissen. Want een vereniging doet dat tenslotte samen.

Ledeninzet

Ook in 2009 heeft een groot aantal ANWB-leden zich vrijwillig ingezet voor de ANWB. Om mee te helpen Visie 2011 verder vorm te geven. Daartoe is dit jaar het project Ledeninzet ontwikkeld.

Hierin is een viertal belangrijke pijlers geformuleerd, te weten:

- Zichtbaarheid van de actieve leden en hun activiteiten
- Doelgroepdiversiteit
- Uitbreiding activiteiten aanbod
- Structuur Vrijwilligersbeleid

ANWB Bondsraad

Naast de reguliere bondsraadvergaderingen werd een tweetal themabijeenkomsten gehouden. In maart werd in Baarn van gedachten gewisseld over het Meerjarenplan 2009-2011. In september werd in Soest stilgestaan bij het Maatschappelijk Rendement, de 'generator' van het kernbegrip van het MJP: groeiende relevantie.

Rond enkele 'kleinere' thema's werden groepjes bondsraadsleden uitgenodigd om met professionele medewerkers te sparren, informatie te geven, input te krijgen, feedback te krijgen op de ingeslagen wegen en gebruik te maken van hun kennis en kunde.

In 2009 is de 'Bondsraad Academy' van start gegaan. Door het volgen van lezingen en de deelname aan workshops wordt leden van de Bondsraad de gelegenheid geboden in relatief beperkte tijd veel inhoudelijke kennis te vergaderen over ANWB-onderwerpen. De uitoefening van hun toezichthoudende rol wordt daarmee in hoge mate geoptimaliseerd. Dit komt de kwaliteit van de besluitvorming binnen de Vereniging alleen maar ten goede.

Het Consulkorps

Het Consulkorps is al zo oud als de ANWB zelf (126 jaar!). Naast gebruikelijke activiteiten als de controle van waterlocaties en het onderhoud van paddenstoelen waren de consuls in 2009 actief betrokken bij vier nieuwe activiteiten.

Zo hebben 50 consuls meegedaan aan een project *Mystery Shoppin*. Zij bezochten als 'klant' een ANWB-winkel en gaven feedback over de manier waarop zij geholpen waren.

In samenwerking met ANWB Media werd de bestaande informatie over fietspaden en andere 'points of interest' in Het Groene Hart geactualiseerd. Alle verzamelde informatie is verwerkt in de nieuwe 'Fietsplanner Groene Hart'. De ervaringen die met dit pilotproject zijn opgedaan, zijn bijzonder positief. In 2010 zal deze activiteit in de andere provincies verder worden uitgebreid.

Nieuw was ook de activiteit rond gevaarlijke vaarkruispunten in de plezier- en beroepsvaart. In de lijn van de inspecties van toeristische fietsroutes zijn in 2009 ook een 24-tap autoroutes van de ANWB onder beheer van de consuls gekomen. Zij inspecteren de routes in voor- en naseizoenen en leveren de afdeling Bewegwijzering informatie aan over die punten waar de route niet in orde is en waar onderhoud moet worden gepleegd.

Ook individueel actief voor de ANWB

Naast hun inzet bij grote landelijke activiteiten, zijn consuls ook op individuele basis voor de ANWB actief. In 2009 vertegenwoordigden consuls het ANWB Fonds en hadden zitting in verschillende werkgroepen of commissies. Ten slotte is een 13-tal consuls actief betrokken bij de afronding van het jubileum-project Kind Verkeersveilig.

ANWB Mentoren in 2009

Begeleiden, inspecteren, onderhouden, informeren en ondersteunen. Dat zijn de kernwoorden die het best op de 250 mentoren van het ANWB ledenhulpkorps van toepassing zijn. In 2009 zijn de mentoren bij een groot aantal ANWB-activiteiten betrokken.

Snoeien Hoogstamfruitbomen

Traditioneel de start van het nieuwe jaar. Sinds het begin van de actie "Houd de Bongers Hoog" (1996) hebben wij al meer dan 3300 bomen gesnoeid.

In samenwerking met de Stichting Instandhouding Kleine Landschapselementen in Limburg (IKL) organiseren we snoeiarran-

gementen om een bijdrage te leveren aan instandhouding van waardevolle landschapselementen (Hoogstamfruitboomgaarden) in Zuid Limburg. Zonder deze hulp zou dit stukje cultureel erfgoed voorgoed verdwijnen.

ANWB Kampeerdagen

Een stralende zon, veel exposanten en bijna twintigduizend bezoekers. De aftrap van het kampeerseizoen had niet mooier kunnen zijn. De grootste ANWB-publieksbeurs in Ouderkerk a/d Amstel is prima verlopen. Tijdens de voorbereiding waren er dagelijks 30 mentoren aan de slag. Op de beursdagen werd dit aantal verdubbeld.

Witte fietsen, Nationaal Park De Hoge Veluwe

Al 34 jaar zorgen mentoren van de ANWB in de weekenden voor het onderhoud van deze 'stalen rossen' die iedereen kent. Ook geven zij informatie over het park en schromen niet om bezoekers die daar behoefte aan hebben te leren fietsen. In 2007 zijn de werkzaamheden uitgebreid met het opknappen van afgeschreven witte fietsen. Die krijgen een tweede leven in een Pools natuurpark, Oderdelta. Dit park is ontstaan dankzij European Union Coastal Conservation Poland, een particuliere

natuurorganisatie die onder meer met Nederlands geld grond heeft verworven.

ANWB VrijBuiten

Vakantie, kamperen en werken aan het behoud van de natuur. Dat is in het kort een ANWB VrijBuiten. Al 45 jaar organiseren wij in de zomerperiode de VrijBuitens. Samen met natuurliefhebbers wordt er onder deskundige begeleiding van mentoren aan het behoud van een natuurgebied of landgoed gewerkt. Ieder arrangement heeft 4 begeleidende mentoren voor een periode van 14 dagen. Mentoren en deelnemers verblijven in eigen tenten. Dit jaar waren er 13 arrangementen en ruim 450 deelnemers.

Natuurwerkdag 2009

Ondanks de regen hebben ruim 10.000 vrijwilligers de natuur een opknapbeurt gegeven. De medewerking van de ANWB aan de Landelijke Natuurwerkdag is ook na het 9e jaar absoluut voor herhaling vatbaar. De ANWB is met 10 mentoren en 140 deelnemers op 3 locaties actief geweest: Twickel (OV), Den Treek (UT) en in de duinen van Oostvoorne (ZH) De ANWB is vanaf het

begin betrokken bij de Natuurwerkdag, die volgend jaar zijn 2^e lustrum viert. De organisatie is in handen van Landschapsbeheer Nederland. LedenActief heeft voor 2010 de ambitie om op 12 'ANWB-locaties' actief te zijn.

Projectvrijwilligers

Projectvrijwilligers zijn ANWB-leden die met een activiteit hebben meegedaan en daarna hebben aangegeven graag nog eens met een ANWB-activiteit mee te willen doen. Die activiteit moet dan wel aansluiten bij hun interessegebied(en), kort van duur zijn, lokaal gericht en vooral ook als nuttig en leuk om te doen worden ervaren.

In 2009 waren 1.270 ANWB-leden als projectvrijwilliger geregistreerd. Bijna 360 van hen hebben dit jaar een bijdrage geleverd aan een 10-tal activiteiten.

Zo zijn in het kader van Elektrische Mobiliteit twee testpanels gevormd: het testpanel Elektrische Auto (30-leden) en het panel Elektrische Fiets (12 leden). Bij het testpanel elektrische auto werden de leden in 3 aparte groepen op de AutoRai ontvangen en kregen zij de kans om een eerste rijervaring met het

elektrisch rijden op te doen, ook al was het in een simulator. De informatie die deze dag opleverde is vooral gebruikt om een beeld te krijgen wat hoe leden tegen elektrisch aankijken en welke problemen er volgens hen moeten worden overwonnen wil men massaal op elektrisch rijden overstappen. Bij het elektrisch fietspanel hebben 12 leden gedurende bijna een jaar de beschikking gekregen over een ANWB Adventure Lithium fiets. Zij kregen 1x per maand een specifieke vraag toegestuurd, maakte gebruik van het serviceapparaat en reden vele honderden (test)kilometers. In oktober is het testpanel opgeheven is zijn de positieve resultaten van het testprogramma naar de deelnemers teruggekoppeld.

Leden Online

Het programma Leden Online is enerzijds opgezet om het contact met de actieve leden te intensiveren en anderzijds geïnteresseerde betrokken leden op de hoogte te houden. Een goed geïnformeerd actief lid verhoogt immers de betrokkenheid en daarmee de bereidheid om een bijdrage aan de activiteiten van de ANWB te leveren.

In 2009 is, als gevolg van veranderde gebruikerswensen, een nieuw webportal in gebruik genomen.

Het portal is een goed en concreet voorbeeld van co-creatie binnen de ANWB. Een aantal actieve leden heeft actief meegedacht over de wensen en verwachtingen voor een dergelijk nieuw portal.

De maandelijkse nieuwsbrief 'Actieve Leden' informeert over ondernomen en geplande activiteiten, speciaal voor betrokken en actieve leden. De nieuwsbrief is in 2009 11 maal verschenen met een totale oplage van 108.323 exemplaren.

• Colofon

Uitgave

Koninklijke Nederlandse Toeristenbond
postbus 93200
2509 BA Den Haag

Vormgeving

ANWB/Studio

Fotografie

ANWB/Audiovisuele Dienst

Eindredactie

Herman Hiemstra

Coördinatie

Jan Roos